
ADVIES

Verslag over de staat van het leefmilieu 2019-2022

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	27-08-24
Advies aangenomen door de Raad voor het Leefmilieu op	03-10-24

Vooraf

Op 27/08/2024 werd **de Raad voor het Leefmilieu**¹ (hierna “de Raad”) door de Regering om advies gevraagd over het Verslag over de staat van het leefmilieu 2019-2022 (editie 2024).

De opstelling van de verslagen over de staat van het milieu is sinds 1992 een wettelijke verplichting in het Brussels gewest. Om de 4 jaar moet een volledig verslag worden opgesteld en om de 2 jaar een meer beknopte versie. De wetgeving specificeert het soort informatie dat hierin moet worden opgenomen, met name:

- De staat van de milieu-elementen (lucht, atmosfeer, water, bodem, land, natuurgebieden, biologische diversiteit, enz.) en de wisselwerking tussen deze elementen;
- De factoren die een invloed kunnen hebben op deze milieu-elementen (uitstoot van verschillende stoffen, energieverbruik, geluidshinder, straling, afvalstoffen, enz.), en bijgevolg de druk die op het milieu wordt uitgeoefend;
- De maatregelen, met inbegrip van administratieve maatregelen, zoals beleidslijnen, wetgeving, plannen, programma's, de beoordeling van milieu-effecten van plannen en programma's, milieuakkoorden en activiteiten met een impact of mogelijke impact op de onder de 2 vorige streepjes bedoelde elementen en factoren, alsmede maatregelen of activiteiten ter bescherming van deze elementen;
- De verslagen over de toepassing van de milieuwetgeving;
- De kosten-baten- en andere economische analyses en hypothesen die worden gebruikt in de context van de maatregelen en activiteiten waarnaar wordt verwezen in het derde streepje hierboven;
- De toestand van de volksgezondheid, de veiligheid en leefomstandigheden van personen, de cultureel waardevolle gebieden en gebouwen, voor zover deze negatief worden of kunnen worden beïnvloed door de staat van de milieu-elementen;
- De ruimtelijke ordening.

Deze informatie is gebaseerd op gewestelijke en eventueel lokale gegevens, waarvan sommige een coherente vergelijking mogelijk moeten maken met gegevens die door verschillende internationale instellingen worden verzameld in het kader van verslagen op het niveau van landen of stedelijke regio's, en andere die de specifieke kenmerken van Brussel op gedetailleerde wijze moeten beschrijven.

Advies

1. Algemene beschouwingen

De Raad benadrukt de kwaliteit van het werk dat is verricht om dit samenvattend document op te stellen. **De Raad** is ingenomen met de positieve ontwikkelingen en bevindingen, met name op het vlak

¹ Vanaf 01/10/2024 neemt de representatieve werkgeversorganisatie BECI, Kamer van Koophandel te Brussel, niet meer deel aan de werkzaamheden van onze Raad. De inhoud van dit document verbindt bijgevolg enkel de personen of organisaties die deel uitmaken van de Raad.

van de luchtkwaliteit. Dankzij de vele links naar uitgebreidere bronnen en documenten biedt deze samenvatting heel wat relevante informatie.

De Raad betreurt evenwel het gebrek aan verbanden tussen de verschillende rubrieken, die apart worden behandeld. Hierdoor krijgen lezers niet de indruk dat ze een ecosystemische visie krijgen op de behandelde onderwerpen.

De Raad is ook van mening dat deze samenvatting zich te veel beperkt tot vaststellingen en duidelijker de te halen doelstellingen en de maatregelen, die zullen worden gebruikt om deze te bereiken, zou kunnen bevatten; het document is in zijn huidige vorm alleen doeltreffend in geautomatiseerd formaat en met gebruikmaking van alle links. Meer in het algemeen is **de Raad** van mening dat het document ook vergezeld zou kunnen gaan van een boordtabel van de belangrijkste indicatoren, met vermelding van de verschillende actieplannen en het tijdschema van de te halen doelstellingen.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Energie

De Raad staat positief tegenover de positieve ontwikkelingen op het gebied van de vermindering van het energieverbruik en de uitstoot van broeikasgassen. **De Raad** merkt echter op dat het verslag geen melding maakt van indirecte emissies noch van het energieverbruik buiten het Brussels gewest. Deze kwesties zouden meer aandacht moeten krijgen, met name in de context van het Brussels gewest dat erg afhankelijk is van wat er de buiten zijn grenzen gebeurt.

De Raad benadrukt dat het interessant zou zijn om over details te beschikken over de evolutie van het aandeel van de verschillende energiebronnen die in het Brussels gewest worden verbruikt.

De Raad zou ook graag meer informatie krijgen over het energieverbruik door de overheidssector.

2.2 Luchtkwaliteit

De Raad is verheugd over de positieve ontwikkelingen van de luchtkwaliteit te Brussel. **De Raad** verwelkomt tevens het duidelijk verband tussen deze verbetering van de luchtkwaliteit en het beleid gevoerd door het Brussels gewest (met name de LEZ en Renolution).

Daarnaast staat **de Raad** positief tegenover de verduidelijking met betrekking tot de verstrenging van de aanbevelingen van de WGO inzake luchtverontreiniging, hoewel in de tabel met de Europese normen en de WGO-waarden enkele becijferde referentiewaarden zouden moeten worden vermeld om deze begrijpelijker te maken. **De Raad** wijst er ook op dat deze aanscherping van de WGO-aanbevelingen de aanzienlijke verbetering van de luchtkwaliteit in de hoofdstad niet mag overschaduwen, maar veeleer een aanmoediging moet zijn om de inspanningen verder te zetten om deze strengere normen te bereiken ten behoeve van de gezondheid van de bevolking.

Bovendien betreurt **de Raad** de loutere vermelding van een “variatie” om de zeer grote verschillen in de luchtkwaliteit te beschrijven die kunnen bestaan tussen verschillende wijken in het Brussels gewest. Hoewel de nieuwe WGO-normen strenger zijn en dus slechts op zeer weinig plaatsen in de hoofdstad worden gehaald, mag niet uit het oog worden verloren dat de luchtvervuiling van plaats tot plaats zeer sterk verschilt. **De Raad** zou graag zien dat dit punt verder wordt uitgewerkt in dit verslag, zowel wat de bevindingen als wat de oplossingen betreft.

2.3 Geluidshinder

De Raad is verheugd over de vermelding van het lawaai van de sirenes van de nooddiensten die vaak worden genoemd als een belangrijke bron van geluidshinder te Brussel, en over de maatregelen die zijn genomen om op dit gebied geluidsgrenswaarden vast te stellen.

Wat het in kaart brengen van de geluidshinder en de blootstelling aan geluid betreft, betreft **de Raad** het gebrek aan vergelijkingen tussen de verschillende wijken van het Gewest. Vooral wat betreft de geluidshinder van het luchtverkeer vindt **de Raad** dat een vergelijking tussen de wijken mogelijk zou moeten zijn.

De Raad is ook van mening dat het vraagstuk van de geluidshinder van evenementen (bv. concerten op de Heizelvlakte en in Vorst Nationaal) bestudeerd moet worden. Jammer genoeg wordt hierover niets gezegd in dit document en de links die het bevat.

De Raad betreft het gebrek aan gegevens over trillingshinder, met name de trillingen veroorzaakt door grote bouwwerven en het commercieel spoorverkeer. Dit vraagstuk wordt regelmatig gekoppeld aan deze van de geluidshinder; indien de samenvatting van de staat van het milieu geen specifiek hoofdstuk over trillingen bevat, zou er toch minstens één paragraaf naar moeten verwijzen.

2.4 Water en aquatisch milieu

De Raad stelt voor om in de rubriek “meer weten” rechts informatie toe te voegen die gericht is tot particulieren, instellingen en lokale overheden, zodat zij het initiatief zouden kunnen nemen om regenwater op te vangen: bijvoorbeeld hoe een opvangtank voor regenwater aan te leggen of bomen te planten in opvangbakken met een afvoer vanuit de straatgoot.

De Raad is verheugd over de opname van informatie over de aanwezigheid van PFAS in leidingwater, en meer bepaald met een gehalte die onder de toekomstige Europese normen op dit gebied ligt.

2.5 Biodiversiteit

De Raad zou graag weten welke middelen er zijn voorzien om historische en geïmporteerde pesticiden of pesticiden, die worden gebruikt om het verbod te omzeilen, te controleren en te elimineren.

2.6 Afvalstoffen

De Raad merkt op dat het Gewest zijn doelstelling van 50% inzake afvalrecycling tegen 2020 niet heeft gehaald en betreft het dat het traject om tegen 2030 60% te halen niet duidelijk in het verslag wordt vermeld.

Tot slot merkt **de Raad** op dat er geen melding wordt gemaakt van selectief sorteren in de openbare ruimte (en meer bepaald op plaatsen die rechtstreeks door Leefmilieu Brussel worden beheerd). Dit blijft nochtans een hefboom om het recyclagepercentage te Brussel te verhogen.

*

*

*